

2.1 *Tunnettujen jakaumien karakteristisia funktioita.* Laske seuraavien satunnaismuuttujien karakteristiset funktiot:

- (a) $\xi \in \{0, 1\}$, joka on Bernoullijakautunut parametrilla p .
- (b) $B \in \{0, 1, \dots, n\}$, joka on binomijakautunut parametrein n ja p .
- (c) $M \in \mathbb{R}_+$, joka on eksponenttijakautunut ja $EM = 1/\mu$ jollain $\mu > 0$.

2.2 *Symmetrinen satunnaismuuttuja.* Satunnaismuuttuja X on *symmetrinen*, jos $-X$:llä on sama jakauma kuin X :llä. Näytä, että X on symmetrinen ja vain jos ϕ_X on reaaliarvoinen.

2.3 *Riippumattomien satunnaismuuttujien tulon odotusarvo.* Olkoot X ja Y riippumattomia satunnaismuuttujia. Oletetaan, että $X \in L^1(\Omega, \mathcal{F}, P)$ ja $Y \in L^1(\Omega, \mathcal{F}, P)$.

- (a) Näytä, että $XY \in L^1(\Omega, \mathcal{F}, P)$.
- (b) Näytä, että

$$EXY = EX EY.$$

- (c) Yleistyvätkö nämä johtopäätökset kompleksiarvoisille satunnaismuuttujille?

2.4 *Satunnaisen kokonaisluvun jakauman kääntökaava.* Olkoon Z kokonaislukuarvoinen satunnaismuuttuja, jonka pistetodennäköisyysfunktio on $p_n = P(Z = n)$, $n \in \mathbb{Z}$. Näytä, että

$$p_n = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} e^{-iun} \phi_Z(u) du, \quad n \in \mathbb{Z}.$$

(Vihje: Jos haluat, voit ensin todistaa kaavan $\int_0^{n\pi} \cos(t) dt = 0$, $n \in \mathbb{Z}_+$.)

2.5 *Karakteristinen funktio määrää jakauman.* Tarkastellaan satunnaismuuttujia X ja Y , joilla on jakaumat μ_X ja μ_Y sekä kertymäfunktiot F_X ja F_Y . Oletetaan, että X :n ja Y :n karakteristisille funktioille pätee $\phi_X = \phi_Y$.

- (a) Perustele, miksi $F_X(b) - F_X(a) = F_Y(b) - F_Y(a)$ kaikilla $a, b \in \mathbb{R} \setminus (D_X \cup D_Y)$, missä D_X ja D_Y ovat X :n ja Y :n kertymäfunktioiden epäjatkuvuuspisteet. (Vihje: Lévy'n kääntölause [Sottinen, L6.3.7].)
- (b) Näytä, että $F_X(b) = F_Y(b)$ kaikilla $b \in \mathbb{R} \setminus (D_X \cup D_Y)$.
- (c) Näytä, että $F_X = F_Y$ (Vihje: Kertymäfunktion epäjatkuvuuspisteitä on enintään numeroituva määrä.)
- (d) Näytä, että $\mu_X = \mu_Y$. (Vihje: Dynkinin laajennuslause [Sottinen, L2.3.8].)